

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Nicolae Gordilă,
Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei
Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, în cauza penală
în privința lui

Bucalov Oleg Nicon,

*născut la 27 august 1987, originar și domiciliat în
mun. Chișinău, s. Durllești, str. Șoimilor, nr. 40.*

***Datele referitoare la termenul de examinare a
cauzei:***

***1.de la 02 septembrie 2011 – pînă la 03 ianuarie 2013
(prima instanță);***

***2.de la 31 ianuarie 2013 – pînă la 23 mai 2013
(instanța de apel);***

***3.de la 24 septembrie 2013 – pînă la 28 ianuarie 2014
(instanța de recurs ordinar).***

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Sergiu Crijanovschi, care a susținut recursul, solicitînd
casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași
instanță, în alt complet de judecată.

Avocatul Luca Alexandru și inculpatul Bucalov Oleg au solicitat
respingerea recursului ordinar declarat de acuzatorul de stat, ca fiind
nefondat, cu menținerea hotărîrii contestate.

Avocatul Florea Iurii și succesorul părții vătămate Dolinschi Anastasia,
fiind citați legal pe adresele nominalizate în actele cauzei în ședința instanței
de recurs nu s-au prezentat.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 03 ianuarie 2013, Bucalov Oleg a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Bucalov Oleg a fost învinuit că la 07 mai 2011, aproximativ la ora 23¹⁵, conducând automobilul de model „Ford Tranzit” cu n/î C LT 822, deplasându-se prin or. Durlești pe str. Ștefan-Vodă din direcția str. Caucaz în direcția str. Tudor Vladimirescu și ajungând în regiunea blocului locativ nr.51 din str. Ștefan Vodă, nu a manifestat prudență sporită la trafic în timp ce se deplasa pe timp de noapte și ploaie, prin ce a ignorat cerințele art. 45 alin. (1) și (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, care stipulează că: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: - starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, - dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, - starea tehnică a vehicolului și particularitățile încărcăturii, - situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, și prin aceasta a încălcat și cerințele art. 46 lit.a) a RCR, care menționează că, „conducătorul de vehicol trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lîngă: - persoane de vîrstă înaintată”, și prevederile art.10 alin.(1) lit.b) din RCR potrivit căruia “persoana care conduce un vehicul trebuie: să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”, și ca urmare a tamponat pietonul Dolinschi Ecaterina care traversa carosabilul de la dreapta spre stînga relativ, deplasării unității de transport.

În urma accidentului rutier, pietonului Dolinschi Ecaterina, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 921, din 23 iunie 2011, i-au fost cauzate, vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora ea a decedat.

Inculpatul Bucalov Oleg a fost învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit.b) Cod penal pe semnele - încălcarea regulilor

de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență decesul persoanei.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința nominalizată, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bucalov Oleg să fie condamnat în baza art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de succesorul părții vătămate.

În susținerea apelului, procurorul a invocat că probele existente în cauză, inclusiv procesul-verbal de cercetare la fața locului și schema accidentului rutier, raportul de expertiză medico-legală nr.921 din 23 iunie 2011, procesul-verbal despre examinarea și verificarea stării tehnice a unității de transport, declarațiile succesorului părții vătămate Dolinschi Anastasia, martorilor Frija Vladimir, Frija Vitalie, indică incontestabil la vinovăția inculpatului, iar instanța de fond a ignorat aceste probe. Consideră, că judecata incorect a pus la baza sentinței de achitare doar declarațiile inculpatului Bucalov Oleg, care în viziunea acuzării nu corespund adevărului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței instanței de fond.

5. La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la achitarea inculpatului Bucalov Oleg de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În acest context, instanța de apel, a conchis că nu și-a găsit confirmare învinuirea adusă inculpatului privind încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijlocului de transport, tamponând cet.

Dolinschi Ec., și în argumentarea acestei concluzii a reținut că reieșind din declarațiile inculpatului Bucalov O., martorilor Frija Vl., Frija V., concluziile raportului de expertiză auto-tehnică nr.1921 din 28.09.2012, prin care s-a constatat că în condițiile în care pietonul Dolinschi Ec., care avea un comportament neadecvat, deplasându-se de la marginea dreaptă a carosabilului spre banda de circulație a automobilului și ulterior, ezitând câteva clipe, a schimbat brusc direcția de deplasare, făcând câțiva pași înapoi, conducătorul mijlocului de transport a fost în imposibilitatea să prevadă acțiunile ulterioare ale pietonului și nu a avut posibilitatea tehnică de a evita tamponarea cu pietonul. Potrivit declarațiilor inculpatului, fapt confirmat obiectiv prin schema accidentului rutier, Bucalov Ol. a frânat brusc și a virat maximal la dreapta, chiar lovindu-se în bordură, iar dacă pietonul nu schimba direcția de deplasare, adică nu făcea acei 2-3 pași înapoi, inculpatul ar fi evitat tamponarea, deoarece aceasta a avut loc la 2,3 metri de la bordură, ori, lățimea automobilului este în jur de 2 m.

6. Împotriva hotărîrii nominalizate a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care invocînd ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală solicită, casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Recurentul a menționat că instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor administrate pe dosar, fapt ce a adus la achitarea nefondată a lui Bucalov Oleg, deoarece vina lui este dovedită prin probele acumulate și prezentate de partea acuzării, și anume: prin declarațiile martorilor Frija Vl., Frija V., schema și procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, raportul de expertiză medico-legală nr. 921 din 23.06.2011, procesele-verbale de examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport, raportul de expertiză auto-tehnică.

Astfel, probele prezentate în confirmarea vinovăției inculpatului Bucalov Oleg urmau a fi apreciate de către instanțele judecătorești din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, din punct de vedere al coroborării lor.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din conținutul deciziei rezultă că instanța de apel în cauza dată nu a respectat aceste stricte prevederi legale și nu a făcut analiza tuturor probelor prezentate de procuror în expunerea argumentelor sale.

Colegiul lărgit, verificând argumentele recursului, în raport cu actele cauzei, constată că judecând apelul, instanța de apel n-a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție pripită de respingere a apelului declarat de procuror, prin ce a comis eroarea de drept prescrisă de art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Or, soluția de respingere a apelului declarat de procuror este neargumentată și necorespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată atât a primei instanțe, cât și a celei de apel, în condițiile art. 100 alin. (4) CPP, iar instanța de apel fără a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de acuzatorul de stat, a adoptat soluția contestată.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit menționează că, dacă instanța de apel a respins apelul procurorului, decizia trebuia să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea respectivă, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe.

La fel, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, pornind de la motivele recursului ordinar declarat de procuror, care au fost indicate de către ultimul și în apelul său rezultă următoarele.

Potrivit declarațiilor martorului Frija Vitalie probă prezentată de procuror în confirmarea învinuirii lui Bucalov O., s-a reținut că, „la 07 mai 2011, aproximativ la orele 23¹⁵, se deplasa la volanul microbuzului de model „Ford Tranzit” cu n/î CLJ 016, pe str. Ștefan-Vodă din direcția str. T. Vladimirescu spre str. Cauzac, or. Durlăști, mun. Chișinău. În timpul deplasării, a observat în față, la aproximativ 50 metri, un pieton, care traversa partea carosabilă de la stînga spre dreapta relativ deplasării lui, cu un pas liniștit. Pietonul s-a oprit la mijlocul străzii, parcă dorind să-i dea drumul lui să treacă cu microbusul, stînd la centru vreo 2-3 secunde. Apoi, a început să se întoarcă înapoi cu spatele, făcînd în jur de 2-3 pași în 2-3 sec. Cînd pietonul s-a oprit în loc, a observat un microbus, care se deplasa spre ei, pe str. Ștefan-Vodă din direcția str. Cauzac spre str. T. Vladimirescu. Ieșind de după pisc și observîndu-l pe pieton, șoferul microbuzului brusc a luat volanul în dreapta ca să nu lovească pietonul și ieșind parțial pe trotuar, dar pietonul văzînd microbuzul, care venea spre dînsa a făcut cîțiva pași înapoi cu spatele ca să cedeze trecerea liberă transportului, însă din cauza distanței mici nu a dovedit și ca urmare pietonul a fost tamponat cu partea frontală colțul drept a microbuzului de model “Ford Tranzit”. Observînd accidentul, s-a oprit și a văzut cum pietonul zbură prin aer spre el, căzînd pe asfalt în fața lui, la o distanță de aproximativ 4-5 metri, iar șoferul microbuzului, care a tamponat pietonul continua deplasarea din inerție și se uita pe fereastra deschisă spre pieton. El a ajuns primul la pietonul, care era decedat, după care s-a apropiat și șoferul care a comis tamponarea. S-a telefonat la salvare și poliția rutieră”.

În continuare, martorul Frija Vladimir, o altă probă a procurorului, a comunicat, că „la 07 mai 2011, aproximativ la ora 23¹⁵, se deplasa în calitate de pasager pe bancheta dreapta din față a microbuzului de model “Ford Tranzit” cu n/î CLJ 016, la volanul căruia se afla feciorul său Vitalie. Se deplasau pe str. Ștefan Vodă din direcția str. T. Vladimirescu spre str. Cauzac, or. Durlăști. Partea carosabilă era asfaltată, umedă, în urcuș, pe timp de noapte și în momentul respectiv carosabilul nu era iluminat. În apropierea casei nr.51 din str. Ștefan Vodă a observat, că din partea

stîngă spre dreapta, relativ deplasării lor, traversa partea carosabilă un pieton, care a trecut pînă la jumătate drumul, apoi s-a oprit, în jur de o minută sau jumătate de minută, parcă se gîndea să treacă sau nu, după care, observînd microbuzul de model "Ford Tranzit", care în momentul acesta se deplasa din sens opus, a făcut doi pași în mod lent în urmă și a fost tamponată de microbuzul condus de Bucalov O. Observînd aceasta, feciorul Vitalie brusc a frînat și s-a oprit, dar șoferul care a comis tamponarea a continuat deplasarea și a stopat microbuzul aproximativ peste 10 metri. A anunțat salvarea și poliția, iar peste cîteva minute la fața locului a sosit ambulanța și a stabilit decesul persoanei tamponate".

Ca probe la acest capitol procurorul s-a mai referit la *schema și procesul-verbal de cercetare la fața locului a accidentului rutier din 07.05.2011*, în care este indicat locul comiterii accidentului rutier, direcția de deplasare a automobilului cît și a părții vătămate, locul impactului, care în coroborare cu declarațiile martorilor Frija VI. și Frija V. demonstrează în opinia acestuia direct încălcările comise de inculpat, *raportul de expertiză medico-legală nr. 921 din 23.06.2011*, potrivit căruia, moartea cet. Dolinschi Ec. a survenit în rezultatul hemoragiei interne, cauzate de traumatismul asociat cu fracturi costale bilaterale, rupturi aortei toracale cu hemotorax bilateral (dreapta 800 ml, stînga 1000 ml sînge lichid), rupturi a splinei și ficatului – ce se confirmă prin modificările patologice respective depistate la necropsie, *procesele-verbale de examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport*, unde sunt stabilite și fixate deteriorările rezultate a accidentului rutier și anume: parbrizul, capota, farul din partea stîngă, care sunt caracteristici tamponării pietonului, după care, instanța de apel a concluzionat că probele enumerate mai sus, nu confirmă vinovăția inculpatului Bucalov Oleg în comiterea infracțiunii incriminate.

Prin urmare, Colegiul lărgit constată că instanța de apel a argumentat la general faptul că probele respective nu confirmă vinovăția inculpatului, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității acesteia, și deși, instanța de apel a menționat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu a respectat anume aceste prevederi la adoptarea deciziei recurate.

În atare circumstanțe, se reține că instanța de apel greșit și-a motivat soluția de menținere a achitării inculpatului Bucalov Oleg, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Instanța de recurs constată că atât instanța de fond, cât și cea de apel nu a apreciat *raportul de expertiză auto-tehnică judiciară nr.1921 din 28 septembrie 2012*, concluziile căreia sunt atât în favoarea inculpatului, cât și în defavoarea acestuia, instanțele de judecată s-au limitat doar la transcrierea concluziilor din raport, fără a le analiza și a le raporta la fapta comisă. Potrivit raportului de expertiză dacă pietonul Dolinski Ec. de la mijlocul carosabilului a parcurs spre banda de deplasare în vizorul șoferului Bucalov Ol. care conducea automobilul "Ford Tranzit", cu n/î CLT 822, pînă la locul tamponării distanța de 1,2 metri în timp de 2,0 sec., conducătorul Bucalov Ol. nu avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare, iar dacă pietonul a parcurs pînă la tamponare această distanță în timp de 3,0 sec., în vizorul șoferului automobilului nominalizat, atunci conducătorul automobilului avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare, și dacă pietonul a parcurs în vizorul șoferului Bucalov Ol., pînă la tamponare distanța de 2,3 metri în timp de 1,0 sau 2,0 sec., conducătorul nu avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare.

Inculpatul Bucalov Oleg confirmă că se deplasa cu viteza de aproximativ 50 km/h, iar din același raport de expertiză rezultă că, dacă autovehicolul se deplasa cu această viteză, distanța pînă la pieton la momentul începerii deplasării constitua aproximativ – 97 : 139 metri.

Potrivit materialelor cauzei și anume *procesului-verbal de cercetare a locului accidentului rutier și schemei*, semnată de către inculpat, se constată că, lipsesc careva urme de frînare pe carosabil, mai mult ca atât, după tamponarea pietonului microbuzul a continuat deplasarea, oprindu-se la o distanță de 74,9 metri, iar pietonul în rezultatul tamponării a fost proiectat la o distanță de 26,2 metri.

Aceste constatări nu au fost cercetate și verificate, cum era posibil la o viteză de 50 km/h, victima să fie proiectată la o distanță de 26,2 metri ?

Care a fost motivul că Bucalov Oleg nu a întreprins careva acțiuni în vederea opririi mijlocului de transport, din contra, acesta a schimbat direcția de deplasare a automobilului fără a reduce viteza, lovindu-se în bordură,

ulterior tamponând victima și deplasându-se în continuare, la o distanță de 74,9 m. de la locul tamponării pietonului.

Instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut o poziție eronată a instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general, cu privire la conținutul declarațiilor martorilor Frija Vl. și Frija V., precum și probele materiale.

În cazul dat, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și menționate în cererea de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în această fază procesuală, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către acesta.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării totale a deciziei instanței de apel cu remiterea la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată în cadrul căreia urmează a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu toate probele la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții juste și corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel, și cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, în cauza penală în privința lui *Bucalov Oleg Nikon* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia pronunțată în ședință publică la 18 februarie 2014, ora 09⁵⁰.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti